

SWIKHORWIWAHAVA NA MITIYISO

HI MAYELANA NA NDZAVISISO WA XISAWUTISI XA TB

iavi

XIKHORWIWAHAVA ❌

Vanhu va ku tshama ematikweni lama ha hlulukaka va tirhisiwa tanihi “vavabyinkambisiso” eka miringetoxitlilinali ya xisawutisi

NTIYISO ✔️

Miringetoxitlilinali ya xisawutisi yo sungulasungula hakanyingi yi endliwa etikweni laha xisawutisi lexi xi thumbiweke kona ro sungula.

Endzhaku ka loko xisawutisi xi kamberiwile ro sungula vuhlayiseki, xi dinga ku kamberiswa ematikweni laha vuvabyi byi nga tala kona ku vona loko xi sivela vuvabyi eka vanhu lava va xi dingaka swinene. Eka miringeto ya xisawutisi xa TB, leswi swi dinga ku va muganga lowu nga na mipimo ya le henhla ya TB.

XIKHORWIWAHAVA ❌

Ngati leyi tekiwaka eka miringetoxitlilinali endzhaku ka swona ya xavisiwa ku endla mpinzulo

NTIYISO ✔️

Ngati a yi pfuki yi xavisiwile kumbe ku tirhisiwa hi ndlela leyi nga riki enawini yihi kumbe yihi.

Ngati ya tekiwa eka miringetoxitlilinali:

- Ku tiyisisa leswaku vatekaxiave va hanyile kahle naswona va ringanerile ku va eka ndzingeto
- Ku veka tihlo rihanyu na vuhlayiseki bya vatekaxiave hi nkarhi wa ndzingeto
- Ku kumisisa hilaha xisawutisi lexi xi pfunaka miri hakona ku lwa ni vuvabyi

Swikambelo leswi swi tirhisa mpimo lowutsongo wa ngati hilaha swi kotekaka hakona.

Eka miringeto yin'wana, ngati yin'wana ya hlayisiwa ku endlela leswaku yi ta kamberiswa endzhaku ka nkarhi, kambe ntsena hi mpumelelo wa mutekaxiave.

XIKHORWIWAHAVA ❌

Swisawutisi swa TB leswi nyikiwaka hi nkarhi wa miringetoxitlilinali ya xisawutisi xa TB swi nyika vanhu TB

NTIYISO ✔️

Xisawutisi lexi xi endleriwile ku sivela TB. Eka miringeto ya xisawutisi vatekaxiave van'wana va nyikiwa xisawutisi lexi nga eku kamberiweni, kasi van'wana va nyikiwa pulasibo (xisawutisinkamurhi). Valavisisi va fananisa mivuyelo ku vona loko xisawutisi xi tirha. Vatekaxiave lava va kumaka pulasibo va na nxungeto wo fana wa ku khomiwa hi vuvabyi bya TB tanihi vanhu van'wana emugangeni, kutani swi languteriwile leswaku vatekaxiave va nga ha khomiwa hi TB. Hambiswiritano, hambiloko munhu un'wana a kuma xisawutisi xa TB tanihi xiphemu xa ndzingeto, wa ha ri enxungetweni wa ku khomiwa hi TB kusuka emugangeni wa ka vona kumbe ku pfuxa hi vuntshwa TB ya yena n'wini leyi tumbeleke.

XIKHORWIWAHAVA ❌

Hi nkarhi lowu na loko xisawutisi xi komba vumbhoni bya ku tirha, a xi nga vuyerisi muganga na vatekaxiave lava nga eka ndzingetoxitlilinali.

NTIYISO ✔️

Xikan'wekan'we loko hi kuma vumbhoni bya leswaku xisawutisi xi hlayisekile naswona xa tirha, xi ta kumeka eka muganga wihi kumbe wihi lowu mfumo wa wona wu xi nyikaka layisense na ku xi pfumelela. Ntirhokulu wa hina i ku hlulukisa xisawutisi lexi xi kumekaka na ku fikeleleka eka miganga hinkwayo leyi yi xi dingaka swinene.

XIKHORWIWAHAVA ❌

Ko va ntsena vanhu lava va vabyaka TB va nga tekaka xiave eka miringetoxitlilinali ya xisawutisi xa TB

NTIYISO ✔️

Ndzingetoxitlilinali wa xisawutisi xa TB wu kambela loko xisawutisi xi kota ku sivela vanhu ku khomiwa hi TB. Hikokwalaho, vanhu lava tekaka xiave eka ndzingetoxitlilinali wa xisawutisi xa TB hakanyingi va hanyile kahle, kambe va tshama endhawini laha nxungeto wa vona wa ku khomiwa hi TB wu nga ehenhla.

